

Møtedato: 15.04.2020
Arkivnr.:20/26

Saksbeh/tlf:
Foretaksledelsen, økonomisjef
og controller

Sted/Dato:
Mo i Rana / 07.04.2020

Styresak 31-2020   Innspill til plan 2021-2024, inkludert rullering investeringsplan – Oppdatert bærekraftsanalyse

Det vises til Helse Nords «Budsjettbrev 1 – Økonomisk langtidsplan 2021-2024, inkludert rullering av investeringsplan» hvor foretakene inviteres til å komme med innspill. Helse Nord ber helseforetakene i tillegg om å oppdatere og styrebehandle sine bærekraftsanalyser.

Oppsummert viser bærekraftsanalysen at Helgelandssykehuset har en omstillingsutfordring for 2021 på 37,1 mill. kr før tiltak. Dette er basert på en prognose for 2020 med et negativt resultat på 10 mill.kr, noe som er 30,0 mill. kr bak resultatkravet.

Fra og med 2021 reduseres åpningsbalanseavskrivningene, og det er en vedtatt strategi i foretaket at det økte økonomiske handlingsrommet dette innebærer ikke skal brukes til å øke kostnadsnivået. Det vil derfor vurderes om dette økte handlingsrommet innebærer økt resultatkrav eller økte av- eller nedskrivninger.

Styret i Helgelandssykehuset HF inviteres til å fatte følgende vedtak:

1. Styret i Helgelandssykehuset HF vedtar denne saken som styrets innspill til plan- og budsjettarbeidet 2021-2024.
2. Styret i Helgelandssykehuset HF ber Helse Nord RHF om å forskyve investeringsrammen med ett år for Nytt Helgelandssykehus.
3. Styret i Helgelandssykehuset HF ber Helse Nord RHF øke investeringsrammen for MTU med 20 mill.kr i 2021 knyttet til DMS Brønnøy.
4. Styret i Helgelandssykehuset HF ber om økte driftsrammer/styrket finansiering i prioritert rekkefølge til:
  - a. Midler til konseptfaseutredning Nytt Helgelandssykehus med 10,0 mill. kr. for 2021 og 2022, og 5,0 mill. kr. i 2023.
  - b. Rekrutteringstiltak: 3,0 mill. kr per år for årene 2021-2024.
  - c. Prosjektmidler i forbindelse med Dips Arena og elektronisk kurve med 4,5 mill.kr i 2021 og 2022.
  - d. Prosjektmidler til E-helse/IKT 2,0 mill. kr. for årene 2021-2024

5. Styret i Helgelandssykehuset HF gir innspill til prioritering av midler (10,0) mill. kr knyttet til utviklingsplanen som vist i saken (Kap. 4.0).
6. Styret i Helgelandssykehuset ber om at trekk i ramme til gevinstrealisering IKT prosjekt elektronisk kurve, ikke iverksettes før prosjektet er ferdigstilt.

Mo i Rana, 07.04.2020

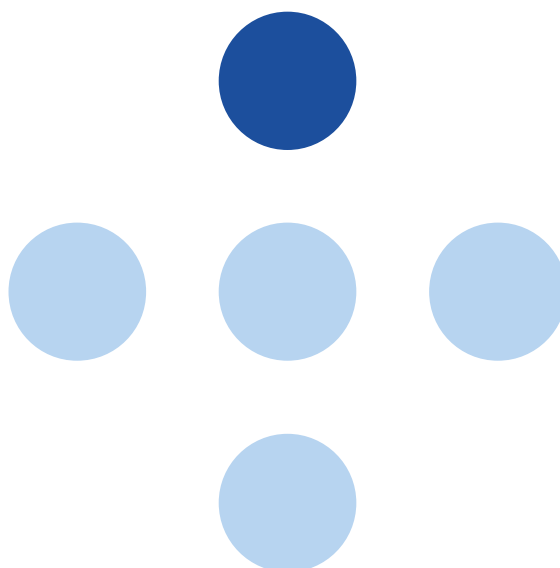
Hulda Gunnlaugsdottir
Adm. direktør

Vedlegg:

1. Budsjettbrev 1 – Økonomisk langtidsplan 2021-2024, inkludert rullering av investeringsplan

Helgelandssykehuset HF

**Innspill Plan 2021-2024,
inkludert rullering
investeringsplan og
oppdatert
bærekraftsanalyse**

Innhold

1.0	Sammendrag	5
2.0	Bakgrunn	6
3.0	Oppdatert tiltaksplan, bærekraftsanalyse, kontantstrøm og lånebehov.....	7
3.1	Bærekraftsanalyse.....	9
3.2	Forutsetninger:.....	9
3.3	Bærekraftsanalyse 2019 - 2026.....	10
3.4	Kontantstrøm	12
3.5	Lånebehov	13
4.0	Innspill til prioriteringer av tiltak i regional utviklingsplan	13
5.0	Innspill til justeringer av vedtatt investeringsplan.....	15
6.0	Innspill på driftstiltak	16
6.1	Innspill til driftsbudsjett og forventninger om økt finansiering.....	16

1.0 Sammendrag

På grunn av den uavklarte situasjonen med Covid-19-pandemien Corona vil flere momenter/forutsetninger i denne saken om bærekraft være usikker. Saken er basert så langt som mulig på «normal situasjonen», og tar ikke hensyn til eventuelle reduserte inntekter eller kostnadsøkninger som Helgelandssykehuset vil få i denne perioden knyttet til pandemien.

Den foreløpige prognosen basert på resultat pr. februar 2020 estimeres til underskudd på 10,0 mill. kr, noe som medfører at omstillingsutfordringen er høy. Hovedårsaken til resultatavviket pr. februar er høye personellkostnader, økt gjestepasientforbruk og økte medikamentkostnader. Det er tidlig på året for å forskuttere et slikt resultatavvik, og foretaket har en stor tiltaksplan. Tiltaksarbeidet krever stort fokus og intensivt arbeid, noe som blir utfordrende knyttet til Covid-19 situasjonen. Det vil likevel være et mål å ha fokus på underliggende drift og kostnadsreduksjon.

Omstillingsutfordringen for 2020 vist i denne saken beløper seg til 37,1 mill.kr. Helgelandssykehuset har på nåværende tidspunkt ikke utarbeidet tiltak for å lukke avviket i bærekraften for 2021, men tiltaksarbeidet vil foregå utover våren og høsten. Vi vil også som signalisert i budsjettsaken iverksette benchmarking med andre lokalsykehus i Norge.

Bærekraftsanalysen skal gi en pekepinn på den økonomiske utvikling i foretaket og gi et bilde av resultatutviklingen, investeringsplanen, likviditet og kapitalbehov. Bærekraftsanalysen er basert på estimater og vil av den grunn inneholde flere usikkerhetsmomenter.

Bærekraftsanalysen viser for 2021 at Helgelandssykehuset vil få reduserte åpnings balanseavskrivninger som vil gi et bedre resultat. Det vil være viktig at det økte handlingsrommet ikke brukes til å øke kostnadsnivået, men å forbedre likviditet i forhold til egenkapitalkravet til Nytt Helgelandssykehus.

Selv når de reduserte åpningsbalanse avskrivninger er hensynstatt viser bærekraftsanalysen at Helgelandssykehuset forverrer bærekraften sin i 2021 basert på de kjente endringene i basisramme, kostnadene og egne prioriteringer.

DMS Brønnøysund er en del av Nytt Helgelandssykehus og vil ha høy prioritet, og den utlyste prosjektlederstillingen vil ha denne oppgaven som første prioritet. Dette er en av de første oppgaven i konseptfasen og vil være vesentlig for å kunne lykkes med Nytt Helgelandssykehus.

Helgelandssykehuset har i 2019 hatt store kostnader knyttet til utviklingsprosjektet Nytt Helgelandssykehus. Når foretaket nå går over i konseptfasen så er et foreløpig estimat på kostnadene knyttet til dette på 10,0 mill. kr. årlig. Helgelandssykehuset ber om styrking av rammen på dette beløpet for årene 2021 og 2022, og med 5,0 mill. kr for 2023.

Foretaket er helt avhengig av å rekruttere godt og som kjent er det stor konkurranse om de tilgjengelige ressursene. Erfaring tilsier at det beste er å videreutdanne både egne

legeressurser og sykepleiere. Vi ber på nytt om styrking knyttet til rekruttering på 3,0 mill. kr. årlig i planperioden.

FRESK-programmet er forsinket og vi ber om en rammeøkning i form av prosjektmidler på 4,5 mill. kr. for 2021 og 2022. For innovasjonsprosjekt knyttet til e-helse/IKT ber vi om midler på 2,0 mill. fra og med 2021 til og med 2024.

Helgelandssykehuset har mange utfordringer i planperioden med videreutvikling av kvalitet og pasientsikkerhet og effektiv drift i 0-alternativet, parallelt med arbeidet med idé- og konseptfasen i utviklingsprosjektet Nytt Helgelandssykehuset.

På grunn av forsinkelser i prosessen med Nytt Helgelandssykehuset foreslår vi at den bevilgede investeringsrammen til dette flyttes med ett år. I tillegg bes det om en økning av investeringsrammen for 2021 med 20,0 mill. kr til medisin teknisk utstyr i tilknytning til etablering av distriktsmedisinsk senter Brønnøy.

Helgelandssykehuset har i 2020 prioriterte innsatsområder som også vil ivareta Helse Nords styringsmål samt styringsmål og hovedmål gitt av helseministeren. Arbeidet med kvalitet og pasientsikkerhet vil forøvrig være i tråd med forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten. Faglige prioriteringer vil være i tråd med regionale fagplaner og i tråd med regional utviklingsplan, i tillegg til at det i 2020 skal utarbeides en faglig utviklingsplan for somatikk i helseforetaket. Sykehusforbruket skal ikke være høyere enn andre helseforetak i regionen. Gjennom styrking i pasienttilbudene, og videre styrking av spesialistressurser vil Helgelandssykehuset gi et tilbud til flere pasienter i eget foretak. Samhandling med primærhelsetjenesten samt innovasjon og forskning skal styrkes og det må fortsatt brukes store ressurser innen klinisk IKT.

2.0 Bakgrunn

I "Budsjettbrev 1 – Økonomisk langtidsplan 2021-2024, inkludert rullering av investeringsplan" inviteres helseforetakene til å komme med tilbakemeldinger på strategier og tiltak for å utvikle helsetilbudet i regionen fram til 2028.

For å kunne ta hensyn til innspillene fra foretakene må de være styrebehandlet og oversendt Helse Nord RHF innen 30. april 2019. Tiltaksplaner for å sikre at de økonomiske kravene oppfylles i planperioden 2021-2024 og bærekraftsanalyser skal også oppdateres og styrebehandles.

Helse Nord har bedt om at styrene i helseforetakene behandler:

- Oppdatert tiltaksplan, bærekraftsanalyse, kontantstrøm og lånebehov.
- Innspill til prioriteringer av midler (10 mill. kr.) avsatt til regional utviklingsplan jf. vedlegg 4.

- Innspill på driftstiltak som vil bidra til å skape økt økonomisk handlingsrom
- Innspill til justeringer av vedtatt investeringsplan, herunder periodisering av vedtatte større prosjekter. Gjeldene investeringsplan er vedlagt.
- Innspill til justeringer av forslag til IKT-prioriteringer.
- Vurdere nivå på og fremdrift av egen investeringsplan.
- Innspill på driftstiltak som vil bidra til økt kvalitet på pasientbehandling eller bidra til bedre samhandling med primærhelsetjenesten.

I budsjettbrevet viser Helse Nord til at de har et økonomisk handlingsrom i størrelsesorden 157 mill. kr. i 2021 stigende til 432 millioner kr. i 2024.

I sum er det meste av handlingsrommet på 157,0 mill. kr. disponert for 2021. Udisponert ramme er på 26,0 mill. kr. i 2021 stigende til 34,0 mill. kr. i 2024.

3.0 Oppdatert tiltaksplan, bærekraftsanalyse, kontantstrøm og lånebehov

Helgelandssykehuset HF leverte et driftsmessig resultat for 2019 på 11,5 mill. kr. i overskudd, og resultatet ble 8,5 mill. kr. dårligere enn kravet fra eier. Det at foretaket leverer et resultat lavere enn styringsmålet kan oppsummeres med høyere kostnader og da spesielt totale lønnskostnader, gjestepasienter, kostbare legemidler og høyere kostnader til HSYK 2025 enn det som var budsjettet. Aktiviteten målt i DRG-poeng var over plan og over 2018 nivå. Tiltaksplanen viser lavere realisert effekt enn året før, og den realiserte effekten var på ca. 50 % av total plan.

For 2020 er det budsjettet i henhold til resultatkrav fra eier på 20,0 mill. kr. i overskudd. Budsjettet er i balansert med de forventede inntekter basert på planlagt aktivitet med den planlagte bemanningen for å utføre disse oppgavene. Det er ikke planlagt med økt aktivitet, bortsett fra noen prioriterte områder.

Arbeidet med kvalitet på tjenestene vil også i 2020 ha høy prioritet og prioriteringer og fokusområder er:

- Psykisk helse og rus
- Sikre kvalitet i tjenestetilbudene
- Sykehusforbruk
- Operasjonsaktivitet
- Fellestiltak herunder Gjestepasienter
- Helgelandssykehuset 2025
- Distriktsmedisinsk senter i Brønnøy
- Strategisk utviklingsplan
- Klinisk IKT
- Forskning og innovasjon

- Informasjonssikkerhet/personvern
- Rekruttering og kompetanse
- Miljøarbeid – ytre miljø

Nærmere redegjørelse for disse prioriteringene og satsningsområdene finnes i styresak 122/2019 «Budsjett 2020».

Den foreløpige prognosen basert på resultat pr. februar 2020 estimeres til underskudd på 10,0 mill. kr. Dette betyr et avvik fra resultatkravet med 30,0 mill. kr. Hovedårsaken til det resultatavviket pr. februar er høye personellkostnader, økt gjestepasientforbruk og økte medikamentkostnader. Kostnader til konseptfasen for Nytt Helgelandssykehuset er stipulert til å beløpe seg til 10,0 mill.kr og er en del av utfordringsbildet. Denne kostnaden er fremdeles et usikkert estimat, og den endelige summen har vi ikke før sykehusbygg er ferdige med budsjettet for konseptfasen.

Det er tidlig på året for å forskuttere et slikt resultatavvik, og foretaket har en stor tiltaksplan. Tiltaksarbeidet krever stort fokus og intensivt arbeid, noe som blir utfordrende knyttet til Covid-19 situasjonen. Det vil likevel være fokus på underliggende drift og kostnadsreduksjon.

I beregning av omstillingsutfordringen er det tatt hensyn til fremskrevet rammeendring fra Helse Nord, kjente kostnadsøkninger per nå, og noen egne prioriteringer. For 2021 har foretaket da en foreløpig omstillingsutfordring på 37,1 mill. kr før tiltak:

OMSTILLINGSUTFORDRING (mill. kroner)	
Prognose i år (avvik fra budsjett):	-30,0
Endring inntekter:	
Oppdatering inntektsmodell somatikk	12,4
Diverse og Styrkning HF	6,9
SUM endring inntekter	19,3
Endring kostnader:	
Økte avskrivninger nyinvesteringer	3,7
IKT kostnader (økning 2021)	6,2
Endring renter	1,0
Egne prioriteringer:	
Fresk og elektronisk kurve	1,5
Viderutvikling Psykisk helse og TSB	3,5
Akuttilbud Psykisk helse	1,5
DMS Br.Sund	7,0
E-Helse/IKT og innovasjonsmidler	2,0
Sum brutto omstillingsutfordring	37,1

Det er ikke utarbeidet noe foreløpig tiltaksplan for å lukke omstillingsutfordringene for 2021 ennå. Det var planlagt ledersamlinger med alle lederne i Helgelandssykehuset 25.-26. mars, men på grunn av Covid-19 situasjonen ble denne samlingen avlyst.

Benchmarking og sammenligning med andre lokalsykehus i Norge vil være ett av virkemidlene for å kunne spisse tiltak og se mulighetsrom for effektivisering. Det er viktig for foretaket å få innsyn i hvor vi er gode i forhold til andre, og også ser på hvor vi har forbedringspotensial. Målet er at anbud/minikonkurranse skal lyses ut rett etter påske.

3.1 Bærekraftsanalyse

Bærekraftsanalysen skal gi en økonomisk pekepinn på den økonomiske utviklingen i foretaket, og gir et bilde av resultatutviklingen, investeringsplan, likviditet og kapitalbehov. Analysen skal gi grunn for å drøfte muligheter og konsekvenser og vil være et grunnlag for foretakets valg, prioriteringer og strategier. Analysen er basert på estimater og enkle framskrivninger og vil av den grunn inneholde flere usikkerhetsmomenter.

Driftsinntektene er oppdatert med framskrivning av basisramme fra Helse Nord som vises i vedlegg: «Budsjettbrev 1 – Økonomisk langtidsplan 2021-2024, inkludert rullering av investeringsplan».

3.2 Forutsetninger:

Bærekraftsanalysen bygger på følgende forutsetninger:

- Årlige inntekter er basert på vedtatte rammer i HN sin langsiktige plan. Kostnader er basert på siste års budsjett korrigert for kjente endringer som følge av vedtatte planer, og annen informasjon om eksterne forhold. Mulige effekter av diverse endringer i Helse Nord sin inntektsmodell er ikke tatt med i denne simuleringen. Når Helse Nord RHF har vedtatt ny modell, vil kjente endringer innarbeides ved neste oppdatering av framskrivningen (bærekraftsanalysen).
- Helse Nord's «Budsjettbrev 1 – Økonomisk langtidsplan 2021-2024, inkludert rullering av investeringsplan».
- Prognose resultat for 2020 – er et resultat på -10,0 mill.kr som gir et negativt avvik på 30 mill. kroner mot resultatkrav.
- Reduserte åpnings balanseavskrivninger er ikke hensynstatt, men det økte handlingsrommet skal ikke brukes til å øke kostnadsnivået, men å forbedre likviditet i forhold til egenkapitalkravet til Nytt Helgelandssykehus.

3.3 Bærekraftsanalyse 2020- 2027

Med bakgrunn i forutsetningene over, redegjør vi for utsiktene for Helgelandssykehuset framover gjennom en oppdatert bærekraftsanalyse. Dette for å belyse fremtidig utvikling av resultat og likviditet basert på de forutsetninger som legges i modellen.

Bærekraftsanalyse HSYK HF (mill kr)	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Vedtatt basisramme 2020-2027	1 395,0	1 414,3	1 421,7	1 429,2	1 429,2	1 429,2	1 499,2	1 499,2
Øvrig ramme	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Kvalitetsbasert finansiering	9,2	9,2	9,2	9,2	9,2	9,2	9,2	9,2
ISF og andre inntekter	705,0	705,0	705,0	705,0	705,0	705,0	705,0	705,0
Sum driftsinntekter	2 110,1	2 129,4	2 136,8	2 144,3	2 144,3	2 144,3	2 214,3	2 214,3
Budsjetterte driftskostnader, ekskl avskrivninger	1 949,5	1 949,5	1 949,5	1 949,5	1 949,5	1 949,5	1 949,5	1 949,5
Kostnad HN IKT	71,3	77,5	80,0	79,9	75,0	75,0	75,0	75,0
HSYK 2025	10,0	10,0	10,0	5,0				
Videre utvikling Psykisk helse og TSB		3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Akutt tilbud Psykisk helse	3,5	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
DMS Br.sund, oppd	1,0	8,0	13,0	12,0	11,0	11,0	11,0	11,0
Fresk og elektronisk kurve, og nye ikt prosjekter	3,0	4,5	4,5	4,5	3,0	3,0	3,0	3,0
E-Helse/Ikt- og innovasjonsmidler		2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Rekruttering	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Sum driftskostnader ekskl. avskrivninger	2 041,3	2 063,0	2 070,5	2 064,4	2 052,0	2 052,0	2 052,0	2 052,0
Åpningsbalanse avskrivninger	35,5	23,2	9,4					
Avskrivninger MTU og andre investeringer	44,9	45,0	48,0	47,0	47,9	48,8	49,5	49,5
Planlagte bygge investering/renovering	3,3	7,0	8,8	9,2	9,6	9,6	9,6	
Nytt Helgelandssykehus								132,6
Sum avskrivninger	83,7	75,1	66,2	56,2	57,5	58,3	59,0	182,1
Budsjettert netto renter	-5,6	-5,6	-5,6	-5,6	-5,6	-5,6	-5,6	-5,6
Endring renter	0,7	1,7	2,1	2,4	2,8	3,6	7,4	0,0
Renter lån 2025								98,0
Netto rente	-4,9	-3,9	-3,5	-3,2	-2,8	-2,0	1,8	92,4
Totale kostnader	2 120,1	2 134,2	2 133,2	2 117,4	2 106,7	2 108,4	2 112,9	2 326,5
<i>Prognose, avvik fra budsjett inneværende år</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Økonomisk Resultat	-10,0	-4,8	3,6	26,9	37,6	35,9	101,4	-112,2
Vedtatt resultatkrav	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	5,0	5,0
Avvik fra resultatkrav, før effekter av vedtatte tiltak	-30,0	-24,8	-16,4	6,9	17,6	15,9	96,4	-117,2

Tabellen over viser et resultat for 2020 som er negativt med 10,0 mill.kr som gir et avvik mot resultatkravet på 30,0 mill. kroner.

Resultatet for 2020 avviker fra resultatkravet. Eventuelle tiltak som forbedrer resultatet i 2020 vil gi positiv effekt i bærekraftsanalysen.

I tabellen om omstillingsutfordringene viste tabellen at Helgelandssykehuset hadde en omstillingsutfordring på 37,1 mill.kr, men bærekraftstabellen over viser ett avvik mot resultatkrav på 24,8 mill.kr. Avviket skyldes de reduserte åpningsbalanseavskrivningene. Det økte handlingsrommet som kommer av de reduserte åpningsbalanseavskrivninger skal ikke brukes til å øke kostnadsnivået, men skal vurderes om dette skal brukes til økte avskrivninger eller økt resultatkrav.

Dette er spesielt viktig i forhold til det foretaket vil få av økte rentekostnader og avskrivningskostnader i Nytt Helgelandssykehus. Det vil da være nødvendig å ha et

kostnadsnivå som er lavere enn det Helgelandssykehuset har i dag, og kan bidra til å minske omstillingsutfordringene noe.

Disse momentene er lagt inn i analysen:

Kostnadene knyttet til HN IKT er lagt inn i henhold til tidligere mottatt fremskriving av kostnadene. Det skulle vært avholdt prioriteringsmøter for IKT i slutten av februar, samt et oppfølgingsmøte medio mars. Basert på innspill fra disse møtene skulle det utarbeides et notat som grunnlag for tilbakemeldinger på prioriteringer. Dette er nå utsatt på grunn av Covid-19. Det kan derfor komme nye kostnadsframskrivninger knyttet til IKT.

Konseptfasen for Nytt Helgelandssykehus har en foreløpig estimert kostnad på 10,0 mill.kr pr. år og har en forventet tidsramme på 2-2,5 år. I bærekraftsanalysen er det lagt inn 10,0 mill. kr. i årene 2021 og 2022, og 5,0 mill. kr. i 2023.

Fra 01.01.20 er psykisk helse og rus i hele Helgelandssykehuset etablert som en egen driftsenhet. Vaktordning med LIS leger i forvakt og spesialister i bakvakt er i disse dager etablert. I 2020 og årene fremover vil det være høyt fokus på videreutvikling av kvalitet i tilbudene, spesielt for barn og unge. Kvalitetsutvikling- og forbedring vil innebære gjennomgang av prosedyrer for å sikre samordning og lik praksis i hele foretaksgruppen. Rekruttering, spesielt leger og psykologer vil være et prioritert område. Styrking og videreutvikling av psykisk helse og TSB er lagt med 3,5 mill. kr. pr. år og vaktordning med kr. 5,0 mill. kr. fra og med 2021.

Ferdigstillelsen av DMS i Brønnøysund er foreløpig estimert til høst 2021. Årlige leiekostnader for tilbudet vil være på ca. 9,0 mill. kr, i tillegg til personellkostnader. Noe av kostnadene finansieres av aktiviteten. Vi har lagt inn 8,0 mill. kr knyttet til dette i 2021 da vi regner med å starte rekruttering og ansettelsesprosesser i god tid før senteret er oppe og går. Leiekostnadene vil være konstante, men etter hvert som økt aktivitet kommer på plass vil netto kostnader reduseres

Dips Arena er forsinket, og i 2021 skal man starte implementering av prosjektet Elektronisk kurve. Vi ser at innføringen av IKT systemer stiller store krav til egen ressursbruk både i forhold til implementering og også opplæring. I implementerings- og opplæringsperioden ser man også at ressursuttaket representerer tapte aktivitetsinntekter. I bærekraftsanalysen har vi lagt inn kostnad på 4,5 mill. kr. i 2021 og videre i perioden.

Helgelandssykehuset ønsker å videreutvikle innovasjonsprosjekter knyttet til e-helse/IKT og desentralisert/hjemmebasert virksomhet. Det blir flere eldre og færre i arbeidsrelatert alder, som kommer til å skape store utfordringer for helsesektoren. For å kunne møte disse utfordringene vil vi være avhengig av godt tilpasset og brukervennlig teknologi. Det er lagt inn 2,0 mill. kr. til dette i bærekraftsanalysen.

Helgelandssykehuset har stort fokus på rekruttering og har gjennom rekrutteringsprosjektet «Hodet først» jobbet med å forbedre og videreutvikle måten vi henvender oss og kommuniserer med arbeidsmarkedet på, hvordan vi anskaffer kompetanse, hvordan vi tar

imot nyansatte og ny kompetanse (onboarding), og generelt hvordan vi kan gjennomføre de ulike prosessene knyttet til rekruttering og stabilisering på best mulig måte. Foretaket satser også på å videreutdanne egne leger og spesialsykepleiere. Kostnader knyttet til dette er lagt inn med 3,0 mill. kr i året.

3.4 Kontantstrøm

Analysen under viser at ved de gitte forutsetninger i bærekraftsanalysen hvor Helgelandssykehuset HF leverer økonomiske resultat i henhold til resultatkrav, så vil likviditeten forbedre seg i årene fremover. Fra 2023 øker investeringsrammen betydelig og for planperioden er det lagt inn 3,5 milliarder for fremtidens Helgelandssykehus. I investeringsoversikten er det satt av 2,0 milliarder kr. som vi får opplyst fra Helse Nord er p50 rammen og at Helse Nord selv har satt av 1,5 milliarder til nytt Helgelandssykehus.

Kontantbeholdningen til Helgelandssykehuset er på 475 mill. kr. ved inngangen av 2020. Egenkapitalbehovet i forbindelse med bygging er som tidligere synliggjort på ca. 700 mill. kr. Det betyr at Helgelandssykehuset må skaffe til veie ytterligere over 200 mill. kr. for å oppfylle egenkapitalkravet. Noe av dette kan løses ved salg av eiendom som eventuelt ikke skal inngå i den nye løsningen.

Grafen over er basert på de forutsetningene som ligger i tabell under:

Likviditetsberegning	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter								
Budsjettert resultat	20	20	20	20	20	20	20	5
Avskrivninger/nedskrivninger	84	75	66	56	57	58	59	182
Diff pensjonskostnad/premie								
Andre endringer i omløpsmidler/kortsiktig gjeld som påvirker likviditet								
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	104	95	86	76	77	78	79	187
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter								
Ubrukte investeringsgrammer tidligere år	-90	-50	-10					
Investeringsbudsjett vedtatt investeringsplan	-133	-95	-54	-60	-46	-46	-46	-48
Investeringsbudsjett sykehus 2025	-10	-10	-50	-50	-400	-700	-2280	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-233	-155	-114	-110	-446	-746	-2 326	-48
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter								
Innbet ved opptak av lån Sykehus 2025			0	0	320	560	1920	0
Avdrag lån Sykehus 2025			0	0	0	0	0	-140
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	0	0	0	0	320	560	1 920	-140
Netto endring i kontanter	-129	-60	-28	-34	-49	-108	-327	-1
IB 01.01	475	346	286	259	224	176	68	-259
UB 31.12	346	286	259	224	176	68	-259	-260

3.5 Lånebehov

Det er ingen nye lånebehov enn det som er skissert/planlagt i forhold til Nytt Helgelandssykehus.

4.0 Innspill til prioriteringer av tiltak i regional utviklingsplan

Helse Nord har definert en rekke tiltak innenfor 10 hovedområder i regional utviklingsplan 2035. Både innenfor og på tvers av disse områdene er det avhengighet mellom flere av tiltakene. Rekkefølgen og hvilke tiltak som skal gjennomføres er ikke definert. Den skal prioriteres i årlig oppdragsdokument, i 4-årige økonomiplan og langsiktig investeringsplan.

I styresak 33/2019 kom Helgelandssykehuset HF med følgende innspill til hva som burde prioriteres innenfor disse områdene.

1. Pasientens helsetjeneste

- Ta i bruk ny teknologi for å sikre desentrale spesialisthelsetilbud, egendiagnostikk/egenbehandling og digital dialog mellom pasient og helsetjeneste.

2. Kvalitet i pasientbehandlingen

- Prehospitaltjenester – prioritere å få på plass inntektsmodell også for prehospitaltjenester (2.11)
- Geriatri – understøtte rekruttering og utvikling av geriatrisk kompetanse (2.17)
- Styrke samarbeidet med kommunene om rehabilitering, slik at kommunene blir istand til å ivareta sine oppgaver (2.21)
- Videreutvikle Helse Nord's datavarehus (2.24)

3. Samhandling med primærhelsetjenesten

- Videreutvikle digital teknologi (3.3)
- Integreerte journalsystemer (3.6)

4. Utvikling av helsetjenesten for den samiske befolkningen

- Utvikle tolketjenesten for å gjøre tilbudet tilgjengelig også skriftlig (4.1)
- Sikre samisk representasjon i helseforetakenes styrer og brukerutvalg

5. Bemanning og kompetanse

- Øke utdanningskapasiteten for sykepleiere og spesialsykepleiere (5.2)
- Styrke rekrutteringsarbeidet (5.4)
- Tiltak for mer tid til ledelse og pasientrettet arbeid (5.8)

6. Forskning og innovasjon

- Stimulere til økt forskning (6.1)
- Sørge for muligheter til forskning og innovasjon (6.4)

7. Økonomi – behov for kontinuerlig forbedring og omstilling

- Ha en felles tilnærming til gevinstrealisering (7.4)
- Kostnadseffektiv legemiddeldistribusjon og – produksjon, øke andel faglig likeverdige legemidler og intensiver innkjøps samarbeidet (7.4, 7.7, 7.8 og 7.9)
- Teknologiske løsninger som bidrar til gode tjenester og reduserte kostnader (7.12)

8. Teknologi

- Samlet strategi for teknologi (8.1)
- Samlet og koordinert utvikling av IKT, MTU, velferdsteknologi (8.8)

9. Bygg og kapasitet

- Fleksible bygningsmessige løsninger (9.2)
- Samlokalisering somatikk/psykisk helse/TSB (9.3)

Til prioritering av midler (10,0 mill. kr) anbefaler vi følgende av tiltakene:

- Videreutvikle digital teknologi for å sikre desentrale spesialisthelsetilbud, egendiagnostikk/egenbehandling og digital dialog mellom pasient og helsetjeneste.
- Geriatri – understøtte rekruttering og utvikling av geriatrik kompetanse.
- Styrke samarbeidet med kommunene om rehabilitering, slik at kommunene blir i stand til å ivareta sine oppgaver.
- Integreerte journalsystemer med primærhelsetjenesten.
- Øke utdanningskapasiteten for sykepleiere og spesialsykepleiere.
- Stimulere til økt forskning.

Det er for øvrig viktig å prioritere å få på plass inntektsmodell for prehospitaltjenester, men dette arbeidet bør ikke belastes de anførte midlene på 10,0 mill. kr.

5.0 Innspill til justeringer av vedtatt investeringsplan.

Helgelandssykehuset er bedt om å gi «Innspill til justeringer av vedtatt investeringsplan, herunder periodisering av vedtatte større prosjekter, nivå og fremdrift egen investeringsplan» til Helse Nord RHF.

Tildelt investeringsramme fra Helse Nord RHF:

Investeringsplan - Totale rammer inkl prisstigning til ferdigstillelse og byggelånsrenter	Sum tidligere år	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SUM
Helgelandssykehuset											
Utvikling av Helgelandssykehuset P50		10 000	10 000	50 000	50 000	400 000	700 000	700 000	80 000		2 000 000
Til HF-styrets disposisjon (MTU, ambulanser, KLP mv.)		67 500	45 000	50 000	50 000	60 000	50 000	50 000	50 000	50 000	
SUM Helgelandssykehuset		77 500	55 000	100 000	100 000	460 000	750 000	750 000	130 000	50 000	

Som tabellen over viser er det i planen lagt inn økte rammer for Helgelandssykehuset fra og med 2021 i forbindelse med videreutvikling av helseforetaket/Nytt Helgelandssykehus.

På grunn av endret fremdrift i prosjektet Nytt Helgelandssykehus vil planlagt oppstart som krever investeringsmidler bli forskjøvet i forhold til de tildelte investeringsrammene fra Helse Nord.

Helgelandssykehuset ber derfor om at tildelt investeringsramme som gjelder utvikling av Helgelandssykehuset forskyves med ett år.

Helgelandssykehuset har langsiktige planer for medisinteknisk utstyr og bygg, der det er gjort foreløpige disponeringer i langtidsplanen:

INVESTERINGSRAMMER 2019	77 500	INVESTERINGSRAMMER 2020	55 000	INVESTERINGSRAMMER 2021	100 000	INVESTERINGSRAMMER 2022	100 000
Overført fra 2018	9 541		6 150				
Egenkapitalinnskudd	6 500	Egenkapitalinnskudd	6 500	Egenkapitalinnskudd	7 500	Egenkapitalinnskudd	7 500
Ambulanser	4 650	Ambulanser	5 700	Ambulanser	4 650	Ambulanser	4 650
		CT Brønnøysund	12 000				
Nødstrøm/sterilsentral/renov. opr MIR	10 000						
Byggeinvesteringer	12 000	Byggeinvesteringer	10 000				
Utvikling HLSH	10 000	Utvikling HLSH	10 000	Utvikling HLSH	50 000	Utvikling HLSH	50 000
MTU 2019	28 200	MTU Ambulanser	2 500				
Sum disponert	71 350	Sum disponert	46 700	Sum disponert	62 150	Sum disponert	62 150
Udisponert	6 150	Udisponert	14 450	Udisponert	37 850	Udisponert	37 850

Helgelandssykehuset har disponibel investeringsramme på 55,0 mill. kr for 2020.

Det er etablert et prioriteringsutvalg (PRIU) for vurdering av medisin teknisk utstyr og byggeinvesteringer ved Helgelandssykehuset HF. Formålet med PRIU er å etablere et utvalg som sikrer helhetlig vurdering av investeringsbehovene ved foretaket. Mandatet til PRIU er å utarbeide en samlet anbefaling for investeringer i henhold til investeringsramme, som sendes til HF ledergruppe til behandling og endelig innstilling, og eventuelt videre til styrebehandling.

Forslaget til PRIU og det som ble besluttet av ledergruppa er medførte følgende disponering:

	MTU	Prehospital	Vedlikehold	Totalt	Stipulert årlig avskrivning
MIR	6 955 000 nok	-	11 300 000 nok	20 755 000 nok	1 412 090 nok
MSJ	8 010 000 nok	-	10 000 000 nok	18 010 000 nok	1 514 656 nok
SSJ	13 240 000 nok	-	7 650 000 nok	20 890 000 nok	2 174 761 nok
PrH	-	8 160 000 nok	2 500 000 nok	10 660 000 nok	1 258 307 nok
Sum	28 205 000 nok	8 160 000 nok	31 450 000 nok	67 815 000 nok	6 359 814 nok

Beløpet knyttet til MTU belaster udisponert ramme for 2019. Det blir da en rest igjen på 2019-rammen som overføres til 2020 på 6,150 mill. kr. Besluttede investeringer knyttet til Prehospital enhet belastes 2020-rammen og som tabellen i avsnittet over viser gjenstår det 14,450 mill. kr. i udisponert ramme for 2020. Dette er midler som vil måtte benyttes til eventuelle investeringer for MTU i DMS Brønnøysund. Kartlegging av behovet for MTU i Brønnøysund er under arbeid, og den totale investeringsrammen er ikke ferdig men man anslår at behovet er større enn den udisponerte rammen. For investeringer vedlikehold, så vil disse brukes av allerede avsatt ramme til dette formålet.

6.0 Innspill på driftstiltak

Helgelandssykehuset sitt «Innspill på driftstiltak som vil bidra til økt kvalitet på pasientbehandling, skape økonomisk handlingsrom, eller bidra til bedre samhandling med kommunehelsetjenesten».

6.1 Innspill til driftsbudsjett og forventninger om økt finansiering

Nytt Helgelandssykehus

Foretaket har i 2019 hatt høyere kostnader knyttet til utredningsfasen for Nytt Helgelandssykehus enn det som var budsjettet. Dette er også en hovedårsak til at foretaket ikke oppnådde resultatkravet for 2019. Når vi nå går inn i konseptfasen så skal også disse kostnadene belastes drift. Et foreløpig anslag er en konseptfase på 2 – 2,5 år, med et grovt estimat kostnadmessig på ca. 10,0 mill. kr i året. Foretaket har behov for å drive stort omstillingsarbeid og organisasjonsutvikling i tillegg til at man skal sikre pasienttilbudet i en interimperiode. Det vil være naturlig å tenke at dette vil innebære store løfter for hele organisasjonen, og være ressurskrevende. At foretaket i tillegg må sette i verk ekstra tiltak for å oppnå resultatkravet på grunn av kostnader til konseptfasen, vil være en ekstra belastning. Vi ber derfor om økte driftsmidler på 10,0 mill. kr knyttet til konseptfasekostnadene for årene 2021 og 2022, og kr. 5,0 for 2023.

Rekruttering

I vårt innspill til langtidsplan 2017-2020 ba foretaket første gang om midler til rekrutteringsprosjekt. For årene 2018 og 2019 har foretaket fått 3,0 mill. kr til slikt rekrutteringsprosjekt. Foretaket har i sine innspill til langtidsplan også tidligere bedt om at disse midlene ble videreført for alle årene i planperioden.

Vi har gjennom rekrutteringsprosjektet «Hodet først» jobbet med å forbedre og videreutvikle måten vi henvender oss og kommuniserer med arbeidsmarkedet på. Hvordan vi anskaffer kompetanse, hvordan vi tar imot nyansatte og ny kompetanse, og generelt hvordan vi kan gjennomføre de ulike prosessene knyttet til rekruttering og stabilisering på best mulig måte slik at det bidrar til kvalitet, effektivitet og et styrket omdømme.

Rekrutteringsutfordringene også for Helgelandssykehuset er store, og vi har hatt god effekt av satsningen på å utdanne egne ressurser. Foretaket har de siste årene brukt mye ressurser på å utdanne egne legespesialister og økte i perioden 2018-2019 antall sykepleiere i videreutdanning. Dessverre så har det ikke vært mulig å videreføre denne satsningen inn i årets budsjett, men det er et ønske om å styrke denne satsningen. Vi ber derfor på nytt om midler knyttet til rekruttering på 3,0 mill. kr. i hele planperioden.

Gevinstrealisering Elektronisk kurve

FRESK-programmet med innføring av DIPS Arena og implementering av elektronisk kurve er forsinket, og gevinstrealisering må ikke iverksettes før prosjektet er ferdigstilt.

E-helse/IKT

Det er en kjensgjerning at det i årene fremover vil bli betydelige endringer i befolkningens sammensetning i Norge. Flere eldre og færre i arbeidsrelatert alder kommer til å skape store utfordringer for helsesektoren. Innovative løsninger er sentral for den fremtidige spesialisthelsetjenesten særlig i distriktene, og vi vil samhandle med kommunene om velferdsteknologi. Helgelandssykehuset ønsker også å utvikle egen del av tjenesten både innenfor somatikk og psykisk helsevern/rus. E-helse løsninger er i stor grad tatt i bruk i flere helseforetak og Helgelandssykehuset er i startfasen her. Helgelandssykehuset ber om 2,0 mill. kr. til innovasjonsprosjektet i hele planperioden.